

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 7 frt, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos peth sor egyszer 10 kr, minden következéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Apponyiék logikája.

Arad, deczember 14.

(K.) Apponyi Albert gróf körülteremtettéte pártjának a feliratát. Elmondotta szombaton, miért siránkoznak, jajgatnak, és — vádolnak ok annyit. Azaz nem, nem mondott tényeket, nem javasolt semmi olyat, a mi irányadóul szolgálhatna annak, a ki a nyomába akarna lépni — nyilt szemmel. Csak azt hajtogatta, hogy isten látja a lelkét, de nem tehetett más-kép, mint a hogy a királynak szánt feliratában tette.

Am jó. Helyezkedjünk képzeletben az Apponyiék álláspontjára. Mondjuk utánuk, hogy a képviselőház nem hü kifejezése a közvélemények. Legyen szerintük, hogy az erőszak és a korrupció meghamisították a választásokat. Ok mit következtetnek ebből? Azt, hogy a kormány kicserélendő. Pedig a logika mit követelne? Azt, hogy képviselőház cseréltessék ki.

Am Apponyi mégsem ezt, hanem csak az előbit kéri a felségtől. Ugy okosodik, hogy szabálytalan a népképviselő, tenát távozzék a végrehajtó hatalom. Hát, ha ez eltávozik s helyét másnak (talán Apponyinak) adja át, akkor rendjében lesz minden? A kormányváltozás szabályossá tenné a szerintük törvénytelen képviselőtet? Az erőszak és a vesztegetés rögtön kipárolognának a választásokból s ami szerintük ma görbe, holnapra már kiegyenesednék? Hol veszik az alkot-

mányban a kormányváltozáshoz ezt a hatást és jogkövetkezményt?

Pedig ugy látszik, hogy veszik, mert különben nem kérnék a koronát, hogy a kormány kicserélése s az államgépezet működéséhez szükséges intézkedések elvégzése után a választási reform napirendre tűzése iránt rendelkezék. Csak nem kívánnának egy ily mélyreható, nagy-jelentőségű reformot végeztetni egy oly képviselőházzal, aminőnek ezt festik, amely nem hü kifejezője a közvéleménynek. Hogy mer Apponyi ily dolgot kieresztetni a tollán? Hát ebből áll az a nemzetipárti híres alkotmányérzék? Jól emlékezünk, hogy amikor a közigazgatási reform-kísérlet s később az egyházpolitikai reform volt napirendben, Apponyinak egyik fő ellenérve abból állott, hogy a nemzet e kérdések iránt előzetesen nem kérdezett meg s azokról nem is nyilatkozott. Ez ugyan valótlanság volt, de az ő szempontjukból legalább alkotmányos érzékről tanuskodott s mint ilyen, a felületes gondolkodásuak megtevesztésére leleményesen volt kieszelve.

Ugy, de most a logikával ez alkotmányos érzék is megbicsaklott. Mert hát a legutóbbi választásokon legkevesebb szó esett a választási reformról (az Ugron általános választási jogát mindenki rosz trefának vette.) Es mert, ha szinte tárgyalatott volna is ez a kérdés, miért akarja Apponyi éppen ezt a meghamisított közvélemény képviselőte elé vinni? Vagy

a fölirati javaslat vége felé már elfeledte, hogy mit irt az elején?

Az elején azt irta, hogy helyesli ugyan mindazokat a czélokat, amik a trónbeszédben kifejezésre jutnak, de a fölsorolt kérdések megoldására a jelen képviselőtet nem tartja illetékesnek és jogosított-nak, mert ... s itt következnek a vádak.

Nos, hát a választási reformra illetékesnek tartja? Logika, jöjjön el a te országod ott a nemzetipárt környékén!

Ez a fölirati javaslat is olyan, mint Apponyinak minden eddigi cselekedete és beszéde. Ebből az egy szempontból, t. i. a logikátlanság szempontjából, logikus. A következetlenségben következetes. A homályosságtól tündöklő. Az elvtelenségben szilárd. A habozástól csak ugy habzik.

Az egésznek végig olvasása után se tudjuk, hogy Apponyi mit és hogyan akar ezen az országgyűlésen. Mert a bevezetés után, ahol a trónbeszédben előadott programot helyesli, az a kérdés merül föl, hogy akkor hát miért ül külön párton, miért járul a trón elé külön felirattal? A befejezés után pedig, ahol a választási reformot veti föl, mindenki azt kérdi, hogy miből áll az Apponyi választási reformja? Sehol sem precziz, sehol sem világos és határozott. Még vádolásban sem, mert ott is ugy festi a helyzetet, mintha a visszaélések egyoldalúak lennének, holott ő maga is jól tudja az ellenkezőt (talán még része is volt benne.)

Közjogi álláspontjáról egy szó se;

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Rózsika férjhez megy.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárcsaja. —
Irtá: Ifj. Tégiás Gábor.

Lonkay, a szent-domokosi hitbizomány földesura, délután öt óraker hajtatott haza Mogyorósról, ahol Fodor Gézánál volt látogatásban. A szomszédot azonban nem találta otthon; a oselédék azt mondták, hogy valószínűleg vadászni ment.

— Fel merném tenni három pusztámat egy kapálatlan kukoricafölde ellenében — mondta magában roszkedvűen — hogy Fodor most is a feleségem körül forgolódik.

Kibontotta az ostort és busan cserdített a két tüzes szürke közé. Azok fölvetett fejjel sebes iramban haladtak végik az országúton. A parasztok, akikkel utközben találkozott, levett kalappal fordították félre szekereiket a földesur kocsija elől.

Mikor a szent-domokosi kastély sárgára meszelt falai kibontakoztak a jegenyék közül, a park bejárója előtti hidon, a mogyorósi szomszéd lovagolt szembe Lonkayval.

— Csókallak, kedves öregem! kiáltotta Fodor, pillanatra feltartva a lovát. Epen töle-tek jövök. Pompásan mulattunk a délután... Csak azt sajnáltuk, hogy nem voltál közöttünk...

— Vitt volna el az ördög! gondolta magában Lonkay. Nem a te kedvéért házasodtam meg. Ha mulatni akarsz, végy magad is asszonyt a házadhoz.

Astán hangosan jegyezte meg:

— Kopé, el ne osábitd a feleségemet!

— Majd csak kiváltja valaki szívemet.

Mert bizony rabságban van szegény nálatok. Könnyedén megemelte a fald-tollas kalapját, astán ráhuzott ostorával a Villámra és továbbárguldt a mogyorósi házak irányában.

Lonkay föléve néste rosz szemmel a mindig jókedvű szomszédját, ki a megyében veszedelmes asszonybolondító virében állott. Fodor egy idő óta mindennaposá vált a domokosi kastélyban. Lassanként kezdtek már házi butornak tekinteni, aki hozsátartozik a szalonberendezéshez.

Lonkay eleinte nem tulajdonított nagyobb fontosságot e látogatásoknak. A második héten azonban már fejet osóvált és így szólt magában:

— Ugy látsszik: itt olyan ostrom folyik, melynek az éle ellenem irányul. Nó hát majd szemébe fogok nézni annak az urnak!

Egyelőre mégse történt semmisse. Lonkay továbbra is megmaradt figyelő helyzetében. Jól lehet minden eszközt megragadott arra nézve, hogy a felesége hűtlenségéről bizonyítékot nyerjen, nem tudott szől ágra vergődni. Már egészen besötétedett, mikor a Lonkay

homokfutója megállt a kastély előtt. Egy elősiető inas kezébe dobta a gyeplőt és felsietett a szobájába. Am mielőtt felért volna az emeletre, a léposházban a leányával találkozott.

— Apa, téged sohase látni — mondta szemrehányólag Rózsika, ki már viruló szépség volt.

— Minek üljek itthon? Jobban mulattok ti Fodor Gézával, mint velem.

— Ó persze! Ki mondta azt?

— Magától Fodortól hallottam és azt hiszem, ő eléggé illetékes ebben a dologban.

— Mit mondott még Fodor? — szólt tovább a leány.

— Azt majd később tudod meg. Előbb felvilágosítást akarok kérni tőled valamiről.

— Parancsolj, papa.

Lonkay halkán folytatta:

— Nem vettél észre semmi gyanusát a ház körül?

Rózsika zavartan tépegette a kötényét.

— Kiről beszélsz, papa?

— Ejh, hát Fodorról. Nem szokott néha egyedül maradni anyáddal?

A leány a felelet fölött gondolkodott.

— Mit habozol? Légy bizalmas irányomban. Mondd, nem történik meg olykor, hogy alkalmas ártügy alatt kiküldenek a szobából?

— Nem... nem emlékezem olyasmire...

Azazhogy mégis!

Szabó Albert, Aradon, karácsonyi ajándékok.

Üveg, porcellán, ezüstdőzött díszmű, lámpa és képeret nagykereskedésében megérkeztek a legszebb és legfinomabb 1668

Nagy választék. — Olcsó árak.

Villanyos, gáz és petroleum lusterek.

programjáról még kevesebb. Ha ki viszonyainkat nem ismeri, ez irat elolvasása után joggal kérheti: ki és mi és miért van ez a nemzeti párt? Pedig mily egyszerűen, röviden és világosan meg lehetett volna felelni mindezekre! Pár szóval elmondhatta volna ő felségének, hogy őt a hiúság kizárja minden kormányból, s éjjel-nappal arra sarkantyuzza, hogy az Apponyi kormányt megteremtse. Ezzel egyszersmind érthetővé tett volna politikai szerepléséből sok érthetetlen dolgot. Még azt is, hogy egy politikai pártvezér miért keresi a trón előtt összes ambícióját a kormány elnökének bevádlásában, s miért nem rösteli oly állításokkal közeledni a trón számolyához, amelyeknek bizonyításánál nagyon megakadna.

Az első ülés. A képviselőház tegnapi ülésében előterjesztette a negyedik bíráló bizottság azt az ítéletét, amelylyel Berger Ignác nemzeti párti képviselőnek a kérvénnyel megtámadott mandátumát végleg igazolta. Ez a bíráló bizottság hamarosan végezte el a maga dolgát s kegyesen bánt a hozzá utasított petíciókkal. A többi nyolcz bizottság el sem kezdte még az érdemleges tárgyalását, ez a bizottság már be is fejezte a maga teendőit. Egy nemzeti és egy Kossuth-párti képviselő választásának az érvényessége fölött kellett ítéletet mondania. Mind a két választásban voltak holmi sötét pontok; a bizottság nem erőltette meg magát túlságosan azoknak vizsgálásával s igazolta mind a két ellenzéki mandátumot.

Felmentett főispán. Mint a hivatalos lapban olvassuk, a király Fiath Miklós bárót, fehér vármegye és Székesfehérvár szab. kir. város főispánját ezen misőségben tett szolgálati elismerése mellett főispáni állásától saját kérelmére felmentette.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, december 14.
A Ház mai ülésén csak szót vesztegettek Zichy Nándor urék érdekében. A néppárt szennyesét szapniták a szombati apropoból, a mikor tudvalevőleg ez a kis, de annál szentebb kollégium betérjesztette saját külön fel-

irati javaslatát a lehető legkomolyabb szándékkal és akarattal.

S m i a l o v s z k y Valér vezette be a vitát mindjárt azután, a mint H o r á u s z k y Nándor az erdélyrészi ellenzék megcozásából betérjesztett egy sürgős indítványt s meghallgattak néhány elnöki propositiót, valamint a bizottság jelentését arról, hogy B e r g e r Ignác mandátumát igazolták. Smialovszky késhelyre szedte a legutóbbi vita szónokait s az ő „báránybörbe bujtatott” beszédeiket, a mint találóan jellemezte. Végigporolta a néppárti verendákat úgy, a mint illet, elmondván róluk, mily arozatlanul agitáltak az egyházpolitikai kérdések szentesítése után a törvények ellen, koholmányaikba belevonván még a koronát is.

L e p s é n y i Miklósból, a fiók-Vajayból, menten kitört a vezérszereplési viszketeg s ezt a szellemes közbeszólást eresztette meg:

— Bezzeg nem bántanának, ha a kormánypárttal szavaztunk volna!

A osiosergő pátort az elnök rendrentasította, értésére adván, hogy akkor beszéljen, a mikor a sor reá kerül.

Smialovszky sajós derűltég közt adta elő, mint küzdöttek ellene a néppárt nevében még az asszonyok is, a kiket szintén nem átalottak belevonni a politikába.

M o l n á r János apát ur találva érezte magát s személyes kérdésben emelt szót. Azt adta tudtul, hogy ő szombati nygynevezett szónoklatában speciális magyar visszaélésekről akart megemlékezni. Hogy mik ezek a „speciális magyar visszaélések”, azt a szent iroda-igazgató ur maga sem tudta megmondani.

Altalános szundikálás közt emelkedett fel utána a Ház jótékony Morpheuszsa: S á g h y professzor ur s végigdöcögte megegyezzen azt, amit Apponyi szombaton mondott. Slágerül felhozta azt az érvet, hogy az ellenzék, respetive a nemzeti párt, az idej választásoknál a saját zsebéből költött. Hát kinek nem volt pénze? Szinte lesték már a képviselők, mint fogja a tudós professzor ur előkotorászni mellényéből a számlát.

A b r á n y i Kornél beszélt még a külügyi politikáról egyetmást, nehezményezvén, hogy ez a kérdés nincs benne a felirati javaslatban.

Részletes tudósításunk ez:

Az ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Lehótzky Vilmos, Rakovszky István.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezső br. miniszterelnök, Erdély Sándor, Dániel Ernő br. Lukács László és Wlasics Gyula miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy G o m b o s Béla betegség miatt hat heti szabadságot kér.

Megadják.

Koravaszky Nándor sürgős interpellációt jelentett be.

Az ülés végén fog megtartatni.

Dániel Ernő br. kereskedelmi miniszter helyierdekű vasut javaslatot terjeszt elő.

A közlekedési és pénzügyi bizottsághoz utasították.

Hegedűs Sándor előterjeszti a IV. bíráló bizottság jelentését, mely szerint M e z ő s s y Béla és B e r g e r Ignác képviselőket igazolt képviselőknek jelenti ki.

A bizottság jelentését felolvassák.

Bethlen Baláss gróf betérjeszti a közlekedési bizottság jelentését.

Bones Gyula a zárszámadási bizottság jelentését mutatja be.

Annak idején napirendre tűzik.

A válaszfelelet.

Smialovszky Valér azt hiszi, a szabadelvű pártnak kötelessége, hogy a választásokról elmondottakra reflektáljon. Sajnálja, hogy nem olyan kitűnő szónok, hogy teljes valóságukra le nem szállithatja azokat a báránybörbe bujtatott beszédeket, melyek itt mult szombaton elhangzottak.

A néppárt agitációit jellemzi azután, a kik a szentesített egyházpolitikai törvények ellen a legképtelenebb vádakkal agitáltak. Elhitették a néppel, hogy a polgári házasság három évre köthető. Hogy a szidó vallás kötelező lesz stb. (Zajos éljenzés.) Ennek az agitációnak semmi sem volt szent, még a koronát is belevonták koholmányaik közé, nem átalották azt mondani, hogy nincsenek megelégedve a koronás királylyal, sőt detronizálni óhajtják. (Nagy sajt.)

Megemlékezik arról a kvalifikálatlan agitációról, melyet ez a párt a Krestyánban és más hasonló nyomtatványokban folytatott.

Lepsényi Miklós: De ha a kormánypártra szavaztunk volna.

Elnök figyelmezteti Lepsényit, hogy a szónokot ne zavarja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Smialovszky Valér ecseteli azután, hogyan küzdött ő ellene saját kerületében az asszonyok serege. Fényes nappal késelték meg az embereket. Ilyen féktelenségeket a szabadelvű irány hűveire rá nem bizonyíthatnak. (Úgy van a jobbról.)

— Nos? Nos?
— Ma nagyon különös volt Fodor és a mama is komolyabban viselte magát, mint rendszeren. Mialatt a kertből bejöttünk, halkan beszélgettek valamiről.
— Halkan? Borzasztó!
— Végül megbistak, hogy nézzem meg: kaptak-e oszonát a házi nyulak?
— No és miről győződél meg?
— Hogy a nyulak igen jó ótvágygyal oszonáltak.
— Egyebet nem tapasztaltál? — kérdeste isgatottan Lonkay, ki már nem kételkedett többé abban, hogy el van árulva.
Rózsika összeráncolta egy kicsit a homlokát.
— Ó igen! — mondta diadalmasan. Megkínáltam őket cukorral és olyan jóízűen kosztogattak, mintha kanári madarak lennének...
— Kik?
— Hát a házi nyulak.
— Ne azokról beszélj most nekem! — szólt Lonkay ingerülten.
— Hiszen te kérdeztél, papa.
— Azt kérdeztem: nem hallottad, hogy mit beszélt anyád Fodorral?
— Arról keveset tudok, mert csak rövid ideig voltam velük. Annyit mégis kivettem, hogy mikor Fodor felült a lovára, azt kiáltotta vissza mamának: „Számítok az ígéretére!”
— Bizonyos vagy benne, hogy jól hallottad?
— Tökéletesen.
Lonkay azt hitte, hogy mindjárt elszédül.

Olyan fehér lett az arca, mint az elefántcsont.

— Papa, te reszketsz...
— Dehogyan is. Kissé fáj a fejem. Ennyi az egész. Ments ki anyádnál: ma nem fogok veletek vacsorálni.

Es tartva attól, hogy a leány észreveszi szokatlan felindulását, visszasietett a szobájába. Hamarjában nem tudta, hogy mihez kezdjen. Egyre a Fodor szavai jártak az eszében. Számít az ígéretére! Miféle ígéretre! Meg volt győződve arról, hogy a becsület be van árulva.

Elhatározta, hogy megfogja bosszulni magát. De mi módon! Erre nézve éjtélig se tudott megállapodásra jutni.

Jó későre járt már az idő, mikor közelítő lépteket hallott. Erre megnyílt az ajtó és Lonkayné lépett a szobába.

— Hallom: Nem vagy jól. Ujságot hoztam hát a számodra, mely bizonyára vissza fogja adni egészségedet és egyszersmind meg is fog lepni — mondta nyugodtan, miközben helyet foglalt egy széken.

A férfi, kinek lelkében szörnyű viharok dultak, kihívó mozdulattal állt meg előtte. Kutató pillantást vetett nejeire, kinek szívébe igyekezett látni.

— Nem tudom, melyikük részéről lesz nagyobb a meglepetés, — jegyezte meg szárazon.

— Délután vendégünk volt.

— Hallottam. Itt járt Fodor. Arról is értesítve vagyunk, folytatva fenyegető nyugalommal, hogy mi történt köztetek?

— Hogyan! Rózsika is ott már a do-logró?

A férj kesereden felkapzagott.

— Azt reméled ugy-e, hogy hogy az ar-tatlan gyermek figyelmét kikerülhettek. De kifeledded számataidból, hogy van még bíró az egekben!

Lonkayné csodálkozott.

— Csakugyan beteg vagy — szólt figyel-mesen vizsgálva férjét. Megvallom, nem is volt szándékomban Rózsika előtt titkolózni. Elvégre ő reá tartosik első sorban, hogy Fodor Géza...

— Mi az?

— Megkérte a kezét.

Lonkay felugrott.

— Micsoda! Hát el akarja venni azt a leányt?

— Ezt hamarabb is észrevehetted volna.

— De hiszen az a gyerek még bálban se volt. Mit tud ő a szerelemről?

— Ő ezt bizd csak reá. A fiatal leányok, ha nem is oly okosok, mint magukról hiszik, sohase oly naivok, mint mutatják...

Lonkay keringőzni érezte a szívet. Hát senkise csalta meg! Szenvedélyesen magához szorította a feleségét és oly boldogan csókolt meg az asszony kicsattanó ajkait, mintha most kóstolná először a szerelem mézét.

És husos kezeivel hadonászva, vidáman kiáltotta:

— Odaadjuk, okvetlen odaadjuk azt a békát!

Hogy mer a néppárt panaszkodni visszaélések miatt, mikor ők elrabolták az egész ország nyugalma, a család szentélyét megértették. Cynismus az, mikor ennek az agitációnak feje feláll az kiáltja: Mire való ez a lármá azért a csekélységért! (Ugy van! jobb felől.)

Nézete az, hogy a katolikus klerus a néppárt agitációjával nem azonosíthatja magát soha. (Igaz! jobbról.)

Az előadó felirati javaslatát elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Molnár János személyes kérdésben kijelenti, hogy ő szombati beszédében nem azért nem beszélt a vesztegetésekről, mintha azokat helyeselné, hanem azért mert ő az alkalommal a speciális magyar visszaélésekről óhajtott beszélni.

Sághy Gyula konstatálja, hogy az előtte szóló majdnem kizárólag egy párt ellen emelt vádak. Ő ezen párthoz nem tartozik s ezért nem is tartja szükségesnek, hogy a vádakkal szemben a védelem terére lépjen.

A választásokról szól azután. Az előadó hangsúlyozta, hogy a szabadelvű irány híveit 167 kerületben egyhangulag választották meg. Elismerti, hogy egyes helyeken a szabadelvű irány politikai sikerei biztosították az egyhangú választást, számos helyen azonban, különösen Erdélyben, az egyhangú választások úgy történtek, hogy a szavazókat már előzetesen megvásárolták.

Azt hiszi, nagy különbség van a között ha az ellenzék a maga pénzét költi a választásokra és ha a kormány ismeretlen forrásból költ milliókat.

Vácolni iparkodik micsoda vesztegetéseket és pressziót követtek el a szabadelvű jelölt érdekében az ő kerületében. Kalapot kell emelni a magyar nemzet előtt, hogy még ilyen eszközökkel sem sikerült a nép szívéből a jogérzetet teljesen kioltni. (Helyeslés balról.) Ezt a népet mely ezer éven át diadallással élt most az elpusztulás örvényébe hajtja. Elfogadja Apponyi felirati javaslatát, mert azt nemzet közvéleményének igaz kifejezését tekintve. (Helyeslés balról.)

Ol peroz szünet után Abrányi Kornél a külügyi passzus kimaradásáról szól elsőben. Hangsúlyozza mily nagy fontosságú a hármasszövetség a magyar államiságra nézve, mert a hármasszövetségnek érdekében áll, hogy Magyarország önálló állami életét fentartsa. Magyarország egész története küzdelem világra iralmi eszne ellen.

Abrányi igymond aztán: 1867-ben Ausztria adóvetkezett velünk, de szolált állama m a l s beírte 30 százalékos kvótával, azóta tulszárnyalták Ausztriát.

Viharos jelenetek következtek erre. Madarász József: Ki kell dobni! Elnök az ülés felfüggesztésével fenyegeti a Házat.

Horánszky Nándor interpellált a székelvűvárhelyi választási visszaélések dolgában.

Perczel belügyminiszter azt a megnyugtató választ adta, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni.

A vitát holnap folytatják.

Választási mozgalmak O-Budán.

— Programmbeszédek. —

O-Buda választó polgárai erősen elváltak foglalva vasárnap a politikával. Előbb: délután három órakor a kerület szabadelvű pártjának képviselőjelöltje, Festetics Andor gróf tartotta meg programmbeszédét, majd öt órakor az ő budai ellenzék gyűlésén Apponyi Albert gróf tartott beszédet a nemzeti párti Beöthy Akos jelölt érdekében.

A Festetics-párt délután 3 órakor a Korona nagytermében összegyűlt Festetics Andor gróf programmbeszéde meghallgatása végett. A gyűlésen a jelölttel együtt megjelentek: Vöröslászló államtitkár, Münnich Aurél, Pap Géza, Heitai Ferenc, Orley Kálmán, Léhócsky Vilmos, Purgly Sándor és Szily Pongrácz képviselők. A választók közül több mint 500-an voltak jelen. A jelöltest Vég János pártelnök ádválasztotta, megköszönvén a velejött képviselők megjelenését is, fölkérte Festetics Andor gróf programmbeszéde megtartására.

Festetics Andor gróf a hallgatók folytonos érdeklődése és helyeslése között ismertette programját. Beszéde bevezető-résében a nemzeti párttal foglalkozik s szembe állítja ennek népszerűtlen politikájával a szabadelvű párt programját, melynek alapján a választási küzdelmekből oly nagy többséggel került ki. A szabadelvű párt megoldásra kitűzött feladatai között különös súlyt fektet a közgazdasági helyzet javításával foglalkozóra s a kereskedelmi és vámszerződésre nézve kijelenti, hogy csak olyan egyezmény megkötéséhez járul, mely Magyarország érdekeit kielégíti, bár ha nem feledkezhetik meg arról, hogy szomszédaink előhaladása ránk nézve fontos. A quótára nézve nem nyilatkozhatik, míg a monarchia mindkét allama között a fizethetési kulcsot meg nem határozzák. Igéri, hogy az ország gazdasági fejlődése érdekében fog a parlamentben munkálkodni. Szólt azután a kerület helyi érdekeiről is, melynek támogatását fogja sürgetni.

Miután a beszédet német nyelven is ismertette, Vöröslászló tartott beszédet, kifejezve örömet a jelölt, hogy a kerület Festetics Andor grófot jelöltte. Heitai Ferenc, Münnich Aurél és Pap Géza szólottak aztán, Göz József dr. és Tatay Adolf dr. köszönték meg végül a jelöltnek és a velejött képviselőknél a gyűlésen való részvételét.

A Beöthy Akos pártja délután öt órakor tartotta a Bródy-féle kávéházban, hol Apponyi Albert gróf is megjelent Bolgár Ferenc képviselő kíséretében.

Apponyi Albert elmondta, hogy a nemzeti párt számban való megfogyatkozása dacára nem kisebb a szabadelvűpártnál (?) mert például egy olyan ember mint Beöthy Akos egész sereggel ér föl. Hiszi, hogy a nagy nemzeti kérdések tárgyalásánál sikerülni fog az ellenpártból erre hajlítani többeket. Utal azután a képviselőházban mondott beszédére és ismétli a választási visszaélésekről mondottakat. Azt tartja, hogy Festetics Andort rákényszerítik a kerületre, míg Beöthy Akost, lelkesedésből jelölték. Végül megemlékszik arról, hogy idejövetele előtt O-Budán özvedülakat osztogattak, melyben azt közlik, hogy ő (Apponyi) vonakodott volna O-Budára jönni, mert piszkos és rendetlen. Ezt a hirt egyszerűen megcáfolja azzal, hogy idejött. Kéri a választókat, hogy Beöthy Akost támogassák. Apponyi németül is elmondta beszédét, utána pedig Bolgár Ferenc szólott.

IDŐJÁRÁS.

Léghyomság: reggel 7 órakor 753.0 milliméter, délután 3 órakor 751.1 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C + 4.4, délután 3 órakor C + 7.0. Szél irányja és ereje: reggel DK 4, délután 2 órakor DK 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓNLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: — December 15. — Boras. — Enyhe. — Havas eső.

HIREK.

Arad, december 15.

Table with 2 columns: Vonatok indulása (ARADRÓL) and Vonatok érkezése (ARADRA). Lists train routes to Budapest, Szabolcs, Tóváros, Szabolcs, Radnáról, and Kétegyháza with departure/arrival times.

December 15. Kedd. Róm. kath. naptár: Irenaeus. — Protestáns naptár: Irenaeus. — Izraelita naptár: Bajt, Egyiptomból való szabadulás és Jeruzsálem város ostromlása omlókére. — Görög-keleti naptár (december 8.): Sofonias. — A nap két 7 óra 44 pereskor, nyugvó 4 óra 5 pereskor. — A hold két 1 óra 20 pereskor, nyugvó 3 óra 26 pereskor.

December 20. Az aradi gazdasági egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kereskedelmi kamara.) December 31. A Szárnyaskorok dalkör Szilvester-estéje (Fehér Kereszt.) Szabadságbarczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Felkérjük tisztelt vidéki előfizetőinket, hogy az esetleg hátralékban levő előfizetési díjat nekünk postafordultával beküldeni sziveskedjenek, ellenkező esetben kénytelenek lennénk lapküldeményünket e hó 16-án beszüntetni.

Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

A fő-ut rendezése. Aradváros magistratusa hetek óta komolyan foglalkozik azzal a fontos tervvel, hogy a József főherceg-utat rendezze s e tekintetben már eszébe is vette az előmunkálatokat, melyeket a januári közgyűlésig el szándékozik terjeszteni, hogy aztán egy kész tervvel léphessen a közgyűlés elé. A törvényhatóság mindenesetre örömmel veszi majd a tanács eme szorgos munkálkodását és mindenre kiterjedő figyelmét dokumentáló tervezetet sietve fog intézkedni annak végrehajtásáról.

Felülvizsgálati határnapok Aradon. A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett Aradmegye és Arad szab. kir. város törvényhatóságaihoz, amelyben tudtul adja, hogy a jövő év folyamán Aradon január 8-án, február 10-én, március 4-én, április 7-én, május 7-én, június 10-én, július 13-án, augusztus 3-án, október 14-én és 26-án, november 11-én és december 9-én fognak működni az állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok. E bizottság polgári elnöke Fábian László főispán, helyettes polgári elnöke pedig Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán.

Az aradi vértanúk. Thorma Jánosnak, a nagytehetségű fiatal festőnek az aradi vértanúk kivégzését ábrázoló nagy festménye, mely nem rég Aradon volt látható, tegnap indult el Párisba. A művész ugyanis a párisi szalonban állítja ki képét, mely idehaza oly nagy hatást tett. Thorma, különben a napokban Madridba utasik, hogy a nagy spanyol festők történeti képeit tanulmányozza.

Régi sírok Aradmegyében. F. hó 11-én Kopony, Aradmegyei község belterületén — írja levelezőnk — igen érdekes dolgok kerültek napvilágra. Az államvasuti pályához és a Maros között mintegy kétszáz méter szélességű konyhakert húzódik, a mely Kinczig János nagybirtokos tulajdonát képezi. Az urasági kertész, néhány emberrel spargagyat akart készíteni; 120—130 centiméternyire ástak le, a midőn az első csonttrégre akadott. A kertész jelentést tett a tisztartójának, aki legnagyobb gondnal folytatta tovább az ásatást. Eddig nem kevesebb mint hét emberies csontvázra találtak. Hat csontváz arcosan fektűt lefelé, a koponya csontok napnyugatrak, a lábak keletnek irányitva, keresztbe pedig a többiek felett a hetedik. Mikor és hogyan kerültek a holttestek eme közös sírba, az megállapítani igen bajos. Hihetőleg az idő beliek a midőn a Maros tulsó partján a kelmáki, illetve bulosi várromok még virágostak. A csontokat a Konopi lelkész beszentelte és egy újabb sírba temették el a lakók bámulása között. Az uradalom intézője, a mennyiben apróbb érozrtárgyakat is találtak az ásatásokat tovább folytatja.

A karácsony és a posta. A m. kir. posta-és távirtdaigazgatóság a következő karácsony és újév alkalmából, a mikor a postai forgalom megsokszorozódik, rendeletet adott ki a pénz és csomagküldeményekre nézve. A

pénzt — mondja a rendelet — legcélszerűbb postautalványon küldeni! Küldhető szabályszerű pecsételt levélben is, de más tárgyakkal egybecsomagolni sem pénzt, sem ékszert nem szabad. Csomagolásra faládácska, vesszőből font kosár, viaszkos, vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű, csekélyebb súlyu tárgyaknál pedig legalább is többrétegű erős csomagoló papír használandó. Ujságpapírosba, cukorpapírosba, s e félebe csomagolt tárgy egyáltalán nem fogadható el. A pecsételéskor vésett pecsétnyomó használandó. A czimzésnél kiváló gond fordítandó az czimzett vezeték és keresztnévnek, esetleges előnévnek vagy megkülönböztető jelzésnek (például ifjabb, özvegy stb.), továbbá polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére, a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények czimzásaiban ezenkívül a kertület, utca, házászám, emelet és ajtójelzés stb. is kitéendő. A czimet magára a burkolatra kell írni s kiveretes, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a czimzást összes adatait magában foglaló czédula a csomagban is benne legyen.

— Fényes utcák. A téli napok beálltával az utcák világítása elégtelenség bizonyulván, a tanács a szerdai közgyűlésen proponálta a törvényhatóságnak, hogy legalább a kevésbé rendezett utcák intenzívebb világítását mondja ki. A közgyűlés teljesen méltányosván a javaslatot, kiterjesztette azt az egész városra felhíván a főkapitány figyelmét, miszerint a gáslángok megszabott mérete felett a legszigorubb ellenőrzést gyakorolja. S a r l o t Domokos ennélfogva rendeletileg intézkedett, hogy az utcák megfelelő világítása tényleg eszközöltessék, továbbá, hogy az összes utcák lámpái reggelig világíttassanak.

— A sertészvész szűnőben. Egyre kedvezőbb hírek érkeznek a megye alispánjához a sertészvész szűnéséről. Így tegnap egyszerre 16 községből jelentette be az állami állatorvos végjelentését a javasolja a forgalmi korlátozások megszüntetését. E községek: Kisjenő, Székudvar, Kerülő, Minyád, Nadabest, Surány, Prezest, Ravna, Igneet, Nadab, Osermő, Agria, Algyest, Vojvogyen, Kiszindia és Somoskés.

— Fenyűágak. Noé olajágának a jelentősége kivessett; Sütner báróné hiába hirdeti vele a békét, bizony örömet alig okoz általa. Sokkal nagyobb szeszáción és vigaszt idéstek elő az apróbb és nagyobb emberiség körében azok a söld tüleves fenyűágak, a mik a vasárnapi piacon megjelentek. Bizonyos áhitattal tekintett rájuk mindenki és a mint csunya összevisszaságban egymásra hányta, vagy a földön sorjába fektetve heverték: az arra menő kicsinyek és nagyok képzetele talpra állította őket, láncokat akasztott rájuk, aranyos diók, apró viaszgyertyák és más csecsebecsek ragyogtak rajtuk. Körülöttük az a családi kép, vidám gyerekekkel, megelégedett arcu szülőkkal. A szász végén... Es talán a egyedüli, a mi az istentelenség tengerében soha el nem süllyedő sátorja marad az áhitatnak... Hacem az érzéltesség ráér karácsonyig; csupán csak annyi legyen jelentve, hogy a kriskindii előhírnökei, a fenyűágak vasárnap megjelentek az aradi piacon. Felhátas nagy volt; élénk kereslet mellett, a mely jó piaci árakat csinált. Nagyobb körűek voltak tis napos határidőre. — Akkor lesz ugyanis karácsony.

— Meghalt az uton. Az ujszentanna-i vasuti állomás közelében tegnap reggel szokatlan leletre bukkant a közönség. Egy ember feküdt a földön, élettelenül. A holttestet bevizitották a községbe s rögtön értesítették Páris Gábor világi főszolgabíró, a ki A l t s o h n l dr. járási orvos kíséretében megjelent Uj-Szent-Annán. A halott embernél semmi olyan irományt nem találtak, a melyből kilétét meg tudták volna állapítani. Csupán a vasuti jegy volt nála, a mely Gurahonostól Aradig szólott. Elég jó! volt öltözködve, ruházata jó módú molnárra vall. Szent-Annáig el is jött minden baj nélkül, de mikor itt a vasuti kocsiából kiszállott s az állomás környékén sétált, hirtelen összeesett és meghalt. Holttestét felboncolták s az orvos konstatálta, hogy hirtelen halálát nagymérvű tüdővész okozta. Az ismeretlen embert eltemették s az esetről jegyzőkönyvet vettek fel.

— Félélemből a halálba. Tudatlanságának s ebből folyó félelmének lett majdnem áldozata egy szegény 16 éves csaldéleány: B a b Helén. Körülbelül két hét előtt jött Aradra, hogy valahol szolgálatba álljon; mivel pedig azonnal helyet nem kapott, a rendőrséghez folyamodott két heti ideiglenes tartózkodásra szóló igazolványért. A két hét eltelt annélkül azonban, hogy elszögödhetett volna. A kétségbeesést, mely erre a leányt elfogta, tetőpontra emelte az a körülmény, hogy egy napon a rendőrség megidézte, mivel a két hét letelén, újabb igazolványt váltani elmulasztott, nem ismerjén az e tekintetben fennálló köteleességét. Tegnap reggel aztán a büntetéstől való félelmében a templom-utca 10. számú házában s z ó d á t i v o t t. A házbéli szerencsére idejekorán észrevették az öngyilkoságot, s nyomban jelentést tettek a rendőrségnek. — Csakhamar megjelent a helyszínen T i s o h Mór dr. kertületi orvos is, ki az első segélyben részesítette a nagy kínok közt fetregő leányt. Az aradmegyei kórházba szállították, hol most élet-halál közt lebeg.

— Dohányzók öröme. A napokban az a hír kelt szárnyra, hogy a kincstár a jövő év elején több szivarfajnak az árát fel fogja emelni. Erre vonatkozólag illetékes helyről értesülünk, hogy a hír teljesen alaptalan volt. A szivarok tehát nem lesznek drágábbak.

— Megfagyott koldus. K r i s t i á n János sikulai csavargó koldust — írja borossebesi levelezőnk — galyával megrakott kézi szánkója mellett halva találta O p r a János községi mezőőr. Az orvos-rendőri vizsgálat megállapította, hogy a csaknem teljesen ruházatlanul talált ember m e g f a g y o t t ami annál is könnyebben megtörténhetett, mert a szerencsétlen eskóros volt.

— Öngyilkos paraszt legény. Borossebesi tudósítónk írja, hogy a közelben levő S a k á c s községben gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkossá lett egy K o e t a Tivadar nevű 19 éves parasztleány. Valahonnan egy pisztolyra tett szert és avval h a s b a l ö t t e magát. Nehány órai vívódás után kiszenvedett.

— A csavargó. Kopott, rongyos a ruhája, a nyomorúság leír minden egyes darabjáról, a haja hosszú, összekuszált, mint a mely soha fésűt nem látott. B u b o s György a neve, Pécskán látta meg a napvilágot, de azóta sokszor tűnt már le neki a legderültebb napokon is — a börtönök szurkos falai között. A napokban jött Aradra, nem hogy munkát keresen, mert azt nem ismeri; hanem hogy olyas valamit keressen, ami a másé, de egy kis ügyességgel lehet az övé is. Meg is próbálkozott egy háznál pénzre szert tenni, de porul járt, a tulajdonos észrevette, elfogatta most újra — börtönök lakója. Ha majd kikerül, csak újra nyakába veszi a világot, míg csak ismét a sötét özelemba nem jut. Ilyen az élete, a piszok a sár, a bűnök övénye, melynek végén egy szemétdomb, egy árok hol rendesen befejezést nyer a csavargó pályafutása.

— Névmagyarosítás. K l e i n Erzsébet véghegyházi illetőségű s ugyanottani lakoi vezetéknevének „Harmat“-ra kért átválttatását a belügy-minister megengedte.

A szegény iskolás gyermekeknek az elmúlt héten a következő jötevei voltak: G e b h a r t J.-né urnő és fia: Gebhart István ur, mint minden évben, ugy az idén is tányérokat és kanalakokat voltak szivesek ajándékozni; M e d v e o z k y Edéné urnő 5 frtot, T a n f f y Ida urhölgy 1 frt 50 krt, T a g a n y i Istvánné urnő egy szák babot egy szák burgonyát voltak szivesek adományozni. Fogadják a nemes snivű adakosok es uton is az árva gyermekek hálás köszönetét. H a u s e r Károlyné, egyes. elnök.

GYÁSZRÓVAT.

† W e s z e l y Ferenoz ismert aradi polgár, volt köztörvényhatósági bizottsági tag elhunytáról vettük részvételt a következő gyászlapot: Akáirottak fájdalmas szívvel jelentik minden rokon, ismerős s jóbarát nevében a felejtethetlen atya, após, nagyatya, testvér, nagybátya, rokon és barát W e s z e l y F e r e n o z, ácsmeister, több éven át Aradváros volt köztörvényhatósági bizottsági tagjának stb. stb. folyó évi december hó 13-án, délután 4 órakor, életének 76-ik évében történt gyásos elhunytát. A boldogult földi maradványai de-

szember hó 15 én, délután fél 3 órakor fog-nak Hasszinger-utca 4-ik számú házból, a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztel-15 gyászmise áldozat pedig december hó 16-án délelőtt 9 órakor fogja helybeli t. Minoritá-tyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Nyugodjék osendesen! Arad, 1896 december 14. Komáromy Béláné szül. W e s z e l y Paula, W e s z e l y István, Zöldy Jenőné szül. W e s z e l y Lujza, gyermekei. Komáromy Béla, Zöldy Jenő, W e s z e l y Istvánné szül. P e k á r Matild, vejei és menyey stb.

† M. Lehoczky Pál, a cs. palotai takarékpénztár részvénytársaság alapítója, mint egy hozzánk beküldött gyászlap jelenti f. hó 11-én hosszú szenvedés után elhunyt. Béke poraira!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A pécskai kaszinó. — írja levelezőnk — vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését. — Szokatlan élénkség mutatkozott s a kaszinó termei szüfolásig megteltek. Hiába, alkotmányos jogát mindenki igyekezett gyakorolni, lévén szó választásról, szavazásról. — G a a l Sándor kaszinói elnök nyitotta meg a közgyűlést, beszámolt egy évi működésükről, mely a volt tisztikar buzgalmára, a kaszinói élet fel- lendítésére irányított ténykedésére elismerőleg kedvező. — A lefolyt év alatt a tagok száma 40-ről 102-re, a bevétel 400 frtről 1300 frtra emelkedett, oly számok, melyek fényesen beszélnek a volt tisztikar érdemeiről. No de hisz- sük, a jövő sem lesz kevésbé fényes. Garanti- rozza ezt az új elnök: S e n k Ferenoz kös- kedvelt egyénisége, a köztgyek s közérdekek iránt tanusított komoly szeretete. Gaal Sándor a maga és tisztársai nevében leköszönvén, K l e é Karoly korelnök elnöklété alatt, mi- után a leköszönteknek a közgyűlés jegyző- könyvi köszönetet szavazott buzgó működé- sükért, megejtetett a tisztújítás melynek ered- ménye: Elnök: S e n k Ferenoz főszolgabíró, alelnök: L e i t n e r Pál, jegyző: S z o m o r u István, pénztárnok: K a i s e r Adolf, könyvtárnok: F r i e d m a n n József dr., ügyész: F e h é r Manó dr. V á l a s z t m á n y i t a g o k: Ifj. Bolyos Mátvás, id. Bolyos Mátvás, Bucurovits Gergely, Eliás Adolf, Folly János, Gérich Ferenoz dr., Issekutz Marozell dr., Fakó Sándor dr., Kripp József, Momák Flóris, Novák István, Povázzay Soma, Tamás- dán István, Vuoulesou Titusz s Kleé Károly. A közgyűlést kedélyes társasvacsora fejezte be, melyen, hogy felköszöntőkben nem volt hiány, talán mondanunk sem kell. G a a l Sándor a kaszinó új elnökére, S e n k Ferenoz a kaszinó felvirágzására, L s e k u t z Marozell dr. a hölgyekre, M o m á k Flóris S e n k F e r e n o z r e, T e r é n y i Sándor Gaal Sándorra, M o y s z i n Lajos Issekutzra stb. Jelen voltak hölgyek: K ö p f Tilda, Gyurkovits Melánie (Temesvárról), Issekutz Marozellné, Terényi Sándorné, Momák Flórisné, Koos Gusztávné, Friedmaan Józsefné, Kaiser Adolfné, Pová- z z a y Sománé, Leitner Pálné, Kripp Józsefné stb. Vacsora után a fiatalság tánczra perdtül s járta fotosodó jókedvvel, míg az éj sötéteje oszlani nem kezdett.

TANÜGY.

(—) Az aradvidéki tanító-egyesület aradi bizottsága f. évi december 19-én, d. u. 4 és fél órakor, az egyesület hivatalos helyiségében ülést tart, melyre a tagokat van szerencsénk e helyen is tisztelettel meghívni. Az ülés tárg- yai: 1. Elnöki jelentés. 2. Az iskolai ver- senyek; értekezési tartja C s i k János. 3. Kis számoló-gép ismertetése S z i l á g y i György által. 4. Indítványok. Aradon, 1896. december hó 14. Az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) Önkéntesek bálja. Nincs olyan fényes, passzentes mondur, mely ugy szorithatná az önkéntesek szívét, mint az a láthatlan rövidke hír, melyet néhány nap előtt szárnyra bocsájtottak: bál lesz, fényes ö n k é n t e s e b á l. De csak sziveszoritást kapott erre — csupa részvételből is — a város összes szászke és barna haju virágzala, hogy a papa meg a mama alig győzték az orvosságot elég hamar, elmegyünk, kis babám, elmegyünk ha a világ is össze-

tán Bárony István következett, aki bájos költeményt olvasott fel — prózában. Illuzió a színe rajznak, melyben Adám küzd addig, míg az Úr a megváltás reményét nem csöpögtette szívébe. Zajos éljengzés volt jutalma a népszerű író felolvasásának. A nyílt ülés zárt követte, melyben a január 6-ikán tartandó nagygyűlés programját állapították meg.

SPORT.

+ A székudvari vadászokat Wenckheim Frigyas gróf birtokán a kellemetlen, esős idő miatt tegnapi elhastották a székudvari vadászaton sok előkelő vendég fog résztvenni.

TÁVIRATOK.

A vidéki malmok helyzete.

Budapest, december 14. (Saját tud. táv.) A vidéki malmok országos egyesületének küldöttsége ma tisztelgett Daniél Ernő br. kereskedelemügyi miniszternél és Vörös államtitkárnál s átnyújtotta az ismeretes memorándumot, mely a szegedi értekezleten hozott megállapodásokat tartalmazza. Ez a memorándum kifejti, hogy a vidéki malomipart, mennyire elnyomja a budapesti s ezzel a nyomasztó bajjal szemben mily tehetetlenül áll a vidék. A fő és székvárossi malmok aránytalanul nagyobb kedvezményben részesülnek, mint a vidékiek s ezek versenyképességét teljesen megrontják. Kérnek legyenlő kedvezményeket úgy a tarifában, mint a vasúti szállításban s a barna szén szállításának olcsóbbá tételében.

Dániel miniszter rendkívül szívélyesen fogadta a küldöttséget megígérte, hogy a jogos kívánságot a lehető legjobb akarrattal figyelembe fogja venni. Az államtitkár hasonló ígéretet tett.

Dániel miniszter és Vörös államtitkár ezután a küldöttség vezetőjével Neuman Ede aradi gyárossal, ki az egész mozgalomnak lelke s tervezője volt, valamint Tenneserrel, az aradi Széchenyi-gőzmalom igazgatójával hosszasan értekezett s részletesen megbeszélte a módokat, ismételtén kifejezést adva mindkettő előtt annak, hogy a vidéki malmok helyzetén lehető gyorsan és gyökeresen segíteni fog.

A választási törvények.

Budapest, decz. 14. (Saj. tud. távirata.) A pénzügyi bizottság ma kezdte meg a belügyi tárca tárgyalását. Bánffy miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány elismeri, mikép a választási törvényeket módysítani szükséges. E kérdésben most még részletesebb nyilatkozatot nem tehet, de megteszi akkor, a mikor a kérdés a Ház elé kerül.

A kuriai bíráskodási javaslatokra való visszatérést a kormány helyteleníti, mivel a választási törvény revíziójával egyidejűleg bíráskodnak a megátamadt választások felett.

A trónörökös levelei.

Budapest, decz. 14. (Saj. tud. táv.) Hivatalosan jelentik, hogy a Futta k

Gyula hagyatékában talált levelekkel az udvarnál semmiféle zsalolás nem történt.

Rágalom egy főispán ellen.

Budapest, december 14. (Saj. tud. táv.) Egyik ellenzéki lap azt a hirt bocsájtja szárnyra, hogy Trencsénmegyében nagy inség dühöng s hogy a főispán csak azokat segítyezi, a kik a képviselőválasztásnál a kormánypártra szavaztak. Ezt az abszurd állítást illetékes helyről kereken megczáfolják, a mennyiben a mondott helyen inség nincs is s a főispán ilyen eljárást akkor sem tanusithatna, ha inség volna.

Politikai párbaj.

Budapest, decz. 14. (Saj. tud. táv.) A lubló választásból kifolyólag Salamon Tódor földbirtokos és Teóke László főszolgabíró közt ma pisztolypárbaj volt, egyszeri golyóváltással. Sebesülés nem történt s a felek kibékültek.

Egy izgató páter.

Budapest, december 14. (Saj. tud. táv.) Martincsek József lopseji plébános a „Krestan“ című, rossz hirre vergődött lapban „Vazeny pane“ cím alatt egy cikket tett közzé, a melyben erősen izgat a nemzet és hitfelekezetek ellen. A derék papot ma esküdtszék elé állították, kilenczrendbeli rágalmayással és becsület-sértéssel vádolva őt. A sajtóbírósa csak nemzetellenes izgatásban találta vétkenek s ezért elítélte három napi államfogházra s 150 frt pénzbüntetésre.

A török reformok.

Bécs, december 14. (Saj. tud. táv.) Hirlik, hogy a Konstantinápolyban székülő nagykövetek az európai hatalmak részéről kénszerezszközök fenyegetésével fogják követelni a szultántól a reformok végrehajtását.

Egy nagy gyár csődben.

Bécs, december 14. (Saj. tud. táv.) A Jeger Antal-féle gyapjuszövetgyár Ruppersdorfban Reichenberg mellett csődbe jutott. A passzívák 350,000 frtra rugnak.

Lázadás Bombayban.

Bombay, december 14. (Saj. tud. táv.) A basseini kerületben a mozgalom az alacsonyabb gabonaárak érdekében még mindig tart. Tegnapi adószedőt botokkal fenyegettek. A rendőrség a tömegbe lött. Két ember meghalt, többen megsebesültek.

Színház égés.

Rostow, december 14. (Saj. tud. táv.) A városi parkban levő nagy színház teljesen leégett. Emberéletben nem esett kár. A tűz oka ismeretlen.

A szobranje megnyitása.

Szófia, december 14. (Saját tud. táv.) Ferdinánd fejedelem ma ünnepélyesen megnyitotta a szobranjét. A diplomata-páholy, összehasonlítva a múltévekkel, különösen fényt látványt nyújtott. A diplomaták diszben jelentek meg hölgyekkel együtt. Az első sorban ült Call báró osztrák-magyar diplomacziái ügynök nevével, továbbá Oroszország és Franciaország, valamint az ottomán bizottság képviselői. A fejedelmet belépésénél lelkesült

ovációkkal fogadták. A trónbeszédet némán hallgatták végig. Az Oroszországhoz fennálló viszonyról szóló passzus valamint az, mely arról a fogadtatásról szólt, melyet a fejedelem Oroszországban a csár és csárné részéről tapasztalt, különösen tettszést keltett, mely azonban még fokozódott annál a passzusnál, midőn a fejedelem kijelentette, hogy ez a nagy kitüntetés, melyben Oroszországban része volt, még jobban megerősítette azokat az értékes és felbonthatlan kötelekeket melyek Oroszországot Bulgáriával egybefűzik. Az ünnepélyen a szent zsinat tagjai, valamint az orthodox főpapság számos tagja is jelen voltak.

Szófia, december 14. (Saját tud. távirata.)

A beszédben, melylyel a fejedelem, szobranjét megnyitotta, üdvözölte a nemzet választottjait és így folytatta: A legutóbbi év eseményei után a háza oly állapotban volt, mely szükségessé tette, hogy a népre apelláljunk, hogy nyilatkozzék az államügyekben követendő irányról. A választások tanusították azt a nagy haladást, melyet a nép politikai nevelés tekintetében tett. A szabadság, melylyel a választások végbementek, emeli ama szabad intézmények értékét, melyeknek az ország örvend. A nemzetgyűlés, melyet önök hivacva vannak helyettesíteni, oly időszakban munkálkodott, midőn Bulgária a nemzeti helyzet szempontjából válságon ment keresztül. E népképviselő nagy érdemeket szerzett Bulgária körül és nevét egybefűzte azokkal a történelmi eseményekkel, melyekkel a válság véget ért. Az önök dolga lesz, hogy minden igyekezetükkel azon legyenek, hogy Bulgária a dynastiának a nagy hatalmak által történt elismeréséből keletkezett kedvező feltételek mellett, valamint a nemzetközi helyzet konszolidációjából minél nagyobb hasznot hússon, hogy az ország haladását és fejlődését biztosítsák.

A legjobb mód bizonyítani, hogy méltók vagyunk az európai hatalmak jóindulatára, az lesz, hogy az államok meggyőződjenek, hogy aspirációink által szilárdul el vagyunk tökélyre, hogy a keleten a rend és haladás biztosításának elemét képezzük. Örömmel és büszkeséggel konstataáltam a jóindulat tanujeleit, melynek hazánk örvend, valamint azt a szívélyes fogadtatást, melyre egy a szuverén udvarnál, mint a többi államfőknél találtam, kiket a dinasztia elismerése alkalmával meglátogattam. Mindenütt a kormányoknál, mint a nemzeteknél jóindulat nyilvánult országunk és hiszalom ama erőfeszítések iránt, melyeket haladásának biztosítására tess.

A kegyes figyelem, melyet Miklós császár és Anna Feodorovna csárné irántam tanusítottak, midőn a koronázás ünnepére meghívtak, megható bizonyágát szolgáltatva az országunk iránti szeretet és jóindulat különös érzelmének. E nagy megtisztetés, melyben részesültem, még jobban megerősítette azokat az értékes és felbonthatlan kötelekeket, melyek Oroszországot és Bulgáriát egybefűzik. Szerbia fővárosában tett látogatásom alkalmával meggyőződhettem ami barátságos érzelmekről, melyekkel Sándor király és népe dinasztia és Bulgária iránt viseltetnek. A fogadtatás, melyben részessítettel megerősíti bennem azt a meggyőződést, hogy az érdekközösség követelte közeledés szükség mélyen behatolt a két szomszédos testvérnéj tudatába.

A beszéd kiemeli, hogy a költségvetési kívül, mely teljes egyensúlyt mutat, a szobranje elé számos törvényjavaslatot fognak terjeszteni a közigazgatás különböző ágait illetőleg, ezek közt választási, kereskedelmi törvényt, büntető eljárási javaslatot, az arany valutáról, valamint a közoktatásról szóló tör

dü, ott leszünk. Aztán kezdetét veszi a nagy hadi tanács: milyen ruhában megy el a kisike, hol csináltassák, hol vegyenek belépőt, mert hát azokkal a fess tiszturakkal, meg sneidig önkéntesekkel fog táncolni, mulatni. Folyik a haditanács ez alatt a várban is. — A két rendező: John Jenakie kapitány és Metzler Gyula báró főhadnagy, ugyancsak fűzik napról-napra a terveket az önkéntesek által kiküldött rendezőbizottsággal, mivel is kedveskedhetnének annak az angyalcsoporthoz, mely azon az estén beáll hozzájuk. Az a szigorúsága dacára is szelid lelkű öreg pedig, kit a lánykák most annyi szeretettel emlegetnek, az önkéntesek pedig büszkén eszedestüknek neveznek, jóleső meglepéssel mormolja magában: csak hunczut gyerekek ezek az én freivilligosaim. Mint halljuk, a mulatságot január 9-én tartják meg a „Fehér kereszt” nagytermében.

(=) Az aradi tanítók farsangi mulatsága. Megbízható forrásból vett értesítés alapján követhetjük, hogy a városunk községi iskoláinál működő tanítók jövő évi február elsején hangversenyyel egybekötött mulatságot rendeznek. A sikert már előre is biztosítva látjuk nemcsak azon kiváló oknál fogva, hogy a rendezéssel járó elnöki tisztet Tedeochi Viktor teljesíti, hanem azon jó hírnévű folyólag is, mely ezen mulatsághoz elválaszthatatlanul kötve van. A mulatság programján a megválasztott rendező bizottság — Arad aranyifjúsága — erősen dolgozik a legközelebb szét fogják küldeni az egybeállított programmal a meghívókat.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedő: Serge Panina, szimf.
Szerda: Csak párosan, bohózat.

Unger Mór hangversenye.

(Sz. I.) A kik a Schreyer-konzervatóriumba bejáratosak, mindig magasztalva ejtették ki Unger Mór nevét. A közönségnek vasárnap alkalmá volt meggyőződni, hogy a magasztaló hang jogosult, mert stülője nem a személyes jóakarát, hanem a művészet ereje, mely Unger hegedűjátékában van. S nagy közönség győződött meg erről. A „Fehér Kereszt” terme majdnem egészen megtelt. A hangversenyek rendező közönsége azonban nem volt teljes számban képviselve. Sokan, a kik zenei életünk minden nyilvánulásánál jelen vannak, a vasárnapi hangversenytől elmaradtak. Valószínűleg úgy gondolgottak, ha egy helybeli zeneintézet egyik tanárát pártfogolni kell, azt majd megteszi annak az életrevaló iskolának a maga közönsége — a minthogy ez a közönség, melyet Schreyer intézete érdeklőrebe vont, nagy számban is jelezt meg — de őt már csak az igazi művészetet pártfogótyák.

Nem vitatom most, a zenei élet ébrenartása szempontjából, mennyi a hibás ebben a gondolkodásban, csak jelzem, hogy a kik a helybeli zeneiskola tanárát is csak akkor hallgatják meg pénzért, ha meghallgatása a művészet igazi örömeivel jár, Unger legközelebbi hangversenyén épúgy megjelenhetnek, mintha a fővárosi sajtó előleges kritikájával elelnék meg köztünk. Unger a vasárnapi hangversenyen Grieg sonátáját látható elfoaltsággal kezdte játszani és a hallgatók jószáának magatartásából kiérzett az előleges izalmatlanság. A bizalmatlanság az előadó művésze és a maga előleges kritika által nem foglalt ítélete iránt. A sonata közére az előadó lelke már egészen benne volt hegedűjében és a hallgatók bizalmatlanságát a figyelem, majd az elragadtatás váltotta ki. A lélek a hegedű hurjairól átszállott a hallgatókéba.

Ez a lélek finoman érző és dalos. A lány,

ábrándos, panaszos, elhaló és könnyed pajkosággal vidám érsékek a főelemei, melyeket legnagyobb közvetlenséggel tud kifejezni. De van szenvedélye is. Technikája befejezett. A zene lelkét a testnek semmiféle fogyatékosága sem rontja. Hegedűvonalásai biztosak, könnyedek és erőben teljesek. Uveghangjainak futma igazi madár osiosergés volt. Kitartása rendkívüliségének erős próbáját adta a „Chaconne” előadásánál a midőn a jobb kézzel való ságos tornát végzett, de azért muzsikus lélek szólott a hurjairól.

A közönség számról-számra nagyobb lelkesedéssel ismerte el, hogy Unger Mór a hegedűművészek első osztályából való, mit ő a műsor megtoldásával viszonzott.

A hegedű-hangversenyen közreműködött a Schreyer-intézet gondnokja tanára Muttel Müller József is, a ki virtuos játékkal ép oly sikert aratott itt, mint két nappal előbb a póntekések estéjén.

Enekszámokkal emelte a kiassé hosszúra nyúlt hangverseny értékét Unger né Otília, a ki operáriákat és műdarabokat adott elő nagy tetetés közt. Nem nagy, de hangversenyterembe elég erős szoprán hangja kitűnően van iskelésva. Előadásában nagy élvezetet okoz az az elegáns biztonság és könnyedség, melylyel énekel. Ő is, mint ura, különösen a gyöngédebb érzéseknek közvetlen kifejezője.

A zongorakíséretet Schreyer Harry előkelően szolgáltatta az egyes számokhoz.

* Holtomiglan. Rothauser Miksa a „Pester Lloyd” szellemes, okos, kitűnő tolla munkatársa, de színművet nem tud írni. Rutkay György, a kinek a nevében vasárnap és tegnap este a „Holtomiglan” című fővárosi életképet kaptak ez a kiváló saurnalista. Hogy pedig saurnalistának kiváló, ez a rossz, nagyon rossz darabja is bizonyítja. Mulatságos tulajdonságokkal bíró alakokat ragadott a külvárosi utozák életéből, csak éppen gerinczessel bíró cselekvénybe nem tudja őket illeszteni. A vasárnapi közönség, mely a színházat majdnem egészen megtöltötte, azért sokat mulatott a „Holtomiglan” előadásán. Ez egy néhány előadónak különös érdeme. Így Nyárayé, a ki a Gelbgieszer hordár népszerűsége szert tett alakját igen kitűnően játszotta. Ebben a szulzára elég tört adó szerepben a művészi fegyveremben igen örvendetesen előrehaladó komikus, annyi humort és érzést egyesített a külső komikummal, hogy érette érdemes volt a darabot megnézni. — Szendrői és Iványi a kacagtatásban mindjárt utána következtek. — Rontai Boriska érzéssel énekel néhány magyar dalt és bájosan adta elő a „linga-longa” kuplét énekből és tánczban. Háromszor is megújrázák. — Rónaszékiné, Hunyadi, Horvát Paula, Hunyadiné (kedvesen szemtelen borbélyinas volt) és Szabó Laciné érdemele még különös említést. Meg kell még jegyeznünk, hogy a színházi irodából előre jelzett új nótát, melyet állítólag Balla Kálmán ifty. után kottáztott le a karmester nem hallottuk. Azt az érzelmes nótát, melyet Hunyadi a harmadik felvonásban énekel, Balla előtt már sokan iftyölték el. Mert érdemes szépen elftyülni, hangulatos nótá.

* Leszkay szervezkedése. Leszkay András szinigazgató tegnap délután hazaérkezett körutjáról, melyen a vidéki jobb színtársulatokat megnézte. Járt Szegeden, Zomborban, Pécsett, Debreczenben és Nyiregyházán. Végleges szerződést ugyan sehoh sem kötött, de még e hó folyamán meg lesz a jövő esztendői színtársulat. Sok függ attól, kiket köt le szerződésileg a Magyar Színház igazgatója. Rólla Iván, a ki ma Aradra érkezik, hogy Serge Panina ben megnézze Rónaszékinét és Balla Kálmánt. Már Aradra szerződött Hegyesi Gyula, a vidék egyik legjobb komikusa és Holey Ilona, a vidék egyik legszebb társalgási színésznője. Valószínűleg Aradra jó Debreczenből Szilágyi

Vilmos, a ki Somló művezetősége idejében már volt Aradon. Jellemzerepekre jó, ha a Magyar Színházhoz nem megy. Aradon szívesen látják, mert erre a szerepkörre a legjobb erők közül való. Esetleg ide szerződik Breznay Anna. Operettkomikusnak idejő Andorffy Péter Nyáray mellé, a ki már aláírta a szerződést a jövő évre.

* Niobe Aradon. Az angol bohózat, melynek csimzerepében a hűtlen sikere után is igen nagy hatást tett Lánosi Ilka valószínűleg a jövő hónapban nálunk is színre kerül. A mi színpadunkon természetesen Paula inné Adorján Berta fogja a csimzerepet játszani. Egyéniségének Niobe ököletesen megfelel így a mulatságos bohózat nálunk is sikerre számíthat.

* Az „Öreg” Aradon. A színtársulat a jövő héten előadja Follinus Aurel a vigszínházi vigjátékot az „Öreg” a csimzerepet Szendrey fogja játszani.

* Gál Gyula szerződése. Gál Gyula a Vigszínház kitűnő tagja, a ki a „Beostjenek” fő szerepével oly fenomenális sikert aratott, mint értesülünk három esztendőre szóló szerződést írt alá. Az igazgatóság főlemelte fizetését, úgy, hogy most 9000 forint az évi gázsija. Három éves szerződése azonban felbomlik, ha esetleg a nemzeti színházról kapna megfelelő ajánlatot. Hogy ezt az ajánlatot előbb-utóbb megteszik, kétséget sem szenved. Fővárosi körökben, ahol színházi ügyekben otthonosak fordulnak meg, azt mondják, hogy a nemzeti színház régi gárdájának egyik-másik tagja nagyon is szidja már a Vigszínházat. S nem csak azért, mert a sajtó a Nemzeti színházat olyan aranyon ütögeti-csipegeti, amennyire a Vigszínházat dicsérik, hanem mert nem akarnak — utódot.

* Leszkay a színpadon. Komjáthy János, a debreczeni színház igazgatója egyúttal a vidék legjobb szerelmes színésze is. Sőt a magasszájának játszik, meg énekel is. A tél folyamán az aradi közönségnek is módjában lesz véleményt mondani színészi tehetségéről. Megígérte ugyanis Szendrei Mihálynak, sokszerepű titkárának, hogy jutalomjátékán eljátsza Tarján Gidát, hogy ő Bilitzkit játszassa el. Tegnap aztán megtoldotta Komjáthy az ígérte a Debreczenben járt Leszkaynak. Megígérte ugyanis, hogy elő Aradra és neki is játszik kettőt tiszteletdíj nélkül ha ő viszonszól egyszer lép fel a csimzerek színpadán. A mi direktorunk gondolkozási időt kért. Nem tudja ugyanis énekes vagy drámai szerepben viszonszól-e Komjáthy játékát. Hír szerint Balla legközelebbi új népdalát várja meg. Ha utána tudja ftyülni a bonvivant sajtó szerzeményét, megbizik hallásában és az operetre adja magát. A színházi kulisszák között való gonosz nyelvek — mert ott is vannak gonosz nyelvek — azt mondják ugyan erre, hogy ez a próba épenággal nem lehet utbaigazító. Leszkaynál bár milyen hirhelt is a hamis hallásáról, miután már annyi régi nótát hallott életében.

* Eplzódok cím alatt Erdélyi Zoltán jőnevé fiatal poéta, kitől az „Aradi Közlöny”-ben több csinos tárosa jelent meg, verskötetet adott ki Budapesten a Singer és Wolfner özégnél. Csupa szerelmi versek ezek, nagy rutinnal és tisztelettel megírva, a melyeknek olvasásával kellemes perzseket szerrez magának a közönség. A csinos kiállítású kötet ára 1 frt 50 kr.

* A Petőfi-társaság ülése. A Petőfi-társaság tartotta decemberi felolvasási napját az akadémiában. A Petőfi-társaságnak állandó a maga közönsége, mely akkor se riad vissza, ha az utozákat bokáig érő csata lepi el. Az ajtónyitogatók ilyenkor szorgalmasabban működnek, mint az akadémiás napokon, ahol a közönségnek fentartott helyeken csak néhány bölcsésznöve idék képviseli az érdeklődést. A Petőfi-társaság programja úgy mindig alkalmazkodik közönségéhez most azonban kivételes nap volt. A társaság egyik legszorgalmasabb felolvasója és magánhumoristája Margitay Dezőült először a pohár vízzel staffirozott asztalhoz. Az öreg kegyelmes ar című rajzával a frenológusokon már sok humorista akadt meg Margitay se kerülhetett el ezt a témát. A frenológus fejszé ma is felsült, mint annyiszor. Utána Bartók Lajos olvasott verset fel. A régi költőből. Ann-

vényjavaslatokat. A trónbeszédet nagy tetszéssel fogadták.

Gyilkossági kísérlet.

Budapest, december 14. (Saj. tud. táv.) Ma éjjel Gréber Gyula szabómester Nap utca 24. sz. alatti házából a falon át jajgatásokat hallott. Kiszaladt és a jajgatások után indulva Holtzer Agnes kávémerésébe ment. Az ajtót kinyitván, azon egy ember rohant ki konyhakéssel kezében és bemenekült a Kisfaludi utozába. A rendőrök elfogták. Mihale József szabólegény volt, aki Holtzer Agnest megakartta fojtani a száját betömvén összevissza szurkálta.

Az Indo-kínai kormányzó.

Páris, december 14. (Saját tud. táv.) Hír szerint Doumer volt pénzügyminiszter visszautasította az indo-kínai kormányzói állást. Válasza azonban még nem végleges.

Pusztító járvány.

Bombay, december 14. (Saj. tud. távirata.) A járvány még mindig nem csökken. Belsőültek közül sokan kivándorolnak a városból.

A Cambios-Nuevos merénylet.

Barcelona, december 14. (Saj. tud. táv.) A Cambios-Nuevos-utcai merénylet tettesei ellen a nyilvánosság kizárásával folyik a törvényesség előtt a tárgyalás. Tegnap és tegnapelőtt tanukat hallgattak ki, kik előadták a merénylet részleteit. A kormány képviselője hangsúlyozta, hogy az anerkia hidrátját, mely a társadalmat fenyegeti, ki kell irtani. A tárgyalást hétfőn beárják.

A spanyol páncélos hajók legénysége.

Madrid, december 14. (Saját tud. táv.) A regens-királyné december 20-án rendeletet fog aláírni 4000 matróz sorozására vonatkozólag, a kik a nemsekára elkészülő új páncélos hajók legénységét fogják képezni.

A lippe-detmoldi trónöröklés.

Drezda, december 14. (Saj. tud. táv.) Határozottan állítják, hogy a lippe-detmoldi trónöröklési kérdés még nem dönt el és eldöntése a legközelebbi jövőben nem is várható.

György herceg Cannesben.

Gmunden, december 14. (Saját tud. táv.) Mintán György cumberlandi hercegnek orvosi tanácsra üdülés végett a délvidékre kell utaznia, a hercegi család január közepén Cannesbe megy, Klenck udvari marsall már elutasított, hogy alkalmas lakást keressen.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes Lajos országjelentése. Budapest, december 14.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv jó volt, s az irányzat szilárd maradt. Alig kelt el pár ezer métermázsza buza 2 1/2-5 krral drágábban.

Határidőüzlet: Amerikából tegnap szilárdabb árakat jelentettek s nálunk is némi szilárdsággal indult az üzlet s közepes élénkség mellett zárlatig úgy is maradt.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Ossi buza, Tavaasi buza, Buzs május-juniusra, Tavaasi tengeri, Ossi tengeri, Tavaasi zab, Ossi zab, Tavaasi rozs, Ossi rozs, Tavaasi repese.

Ertéktőzsde: Igen szilárd külföldi jegyzésekre nálunk is tetemesen emelkedtek az árak.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, Lombard, Jelszlog hitelbank, Rima-Muranyi, Villamosvasut, Déli vasut.

Gazdasági tudósítás. M. P. é. s. k. á. í. írja levelezőnk: A tartós esős idő megállította járási forgalmunkat. Most látjuk és érezzük, mi az a barátságos alföldi sár, mely földhöz köti az embert s lehetetlenné teszi a közlekedést. Még gazdáink is nem egy hámban didegnek, mert lehetetlen a tanyákról fűtőanyagot hozni. Ez az oka, hogy piacaink is üresek, a gabonaforgalom teljesen eszünetel. Egyedüli érdeklődés a sertés vásárok iránt mutatkozik, hol a felhajtás évek óta nem tapasztalt nagy mérvet öltött. Most tűnik csak ki, hogy a vész sem volt oly nagymérvű, mint hittük s hitték gazdáink is, kik anyuállataikon kívül egész állományukat hizoba vetették. Kisse elszámították ugyan magukat, mert, bár a kereslet kielégítő, de a vételkedv nagyon tartózkodó. A sertés zárlatfeloldása után 50-52 kr. jával kelt kilogrammonként, míg most 45-44 kr. jával is kínálják, mert a húsok nem esznek. Megállt a szállítás is s gazdáink aggódva néznek sertésállományukra, mert nem tudják értékesíteni. Kedvesőbb időjárás mellett talán ismét fellendülne a forgalom.

Szelezűzlet.

December 14.

Ezen cikknek ára és ártéviszonya a múlt héten is változatlanok maradtak. Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint - krajczár hordó nélkül, per 100 liter 2/3 beleérve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslók 5 frt 20 kr. métermássáknént.

Budapesti gabnabörze.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. Budapest, december 14. d. n. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buzs bánási új, Buzs tiszavidéki, Buzs pestvidéki, Buzs fejérmeg, el, Buzs bácskai, Rozs új, elsörendü, Rozs új, másodrendü, Arpa takarmány, Arpa égetni való, Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bánási, Tengeri másnemü, Káposzta-repeze bánási, Köles, Buzs március-április, Buzs szeptember-október, Buzs május-junius, Rozs szeptember-október, Tengeri május-junius, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab március-április, Zab szeptember-október, Káposzta-repeze augusztus-szeptember.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. december 14.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyárjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%.

LÉGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Table with 4 columns: Date, Wind direction, Wind speed, and Temperature. Columns are labeled: Hó és nap, Irány, Erősség, Fényeset, and Észrevétel.

Table with 4 columns: Date, Wind direction, Wind speed, and Temperature. Columns are labeled: Hó és nap, Irány, Erősség, Fényeset, and Észrevétel.

POSGAY LAJOS dr.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. F. (Konop) T. példány meg; egyébbel nem szolgálhatunk a tudósításért. Kérjük est. b. levelére tudomásul venni.

S. M. (Budapest). Sikertelen volna a kísérlet. Nálunk ilyenféle vállalkozásra nem kap közönséget.

Aradvárosi színház.

Bérlet 74. szám. Bérlet 74. szám.

Kedden, 1896. évi december 15-én

Serge Panine.

Színház 5 felvonásban. Irta: Ohnet György. Fordította: Fáy Béla.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Name and role. Names include Serge Panine, Desvarononé Rónaszékiné, Micheline, Jeanne, Pierre, Savinien, Cayrol, Herszog, Susane, Rendőrbiztos Balla Imre.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

December 14.

Központi szálloda: Sassy Pál mérnök, Miskolc. Frisoh Béla mérnök, Budapest.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Szives tudomásul!

Az Aradi Központi nagy szálló vezetését Zemplényi Sándor igazgató kilépése folytán a mai naptól fogva a „Szálloda szövetkezet” mint tulajdonos, házi kezelésbe vette: s így azon kellemes helyzetbe jutott, hogy úgy a szobák- valamint az etterem és kávéház árjegyzékeit tetemesen leszállította.

Ezen sok gonddal és kényelemmel berendezett fényes szállodát a kor igényeinek megfelelő szobái, kitünő konyhája itallai s pontos kiszolgálása mellett a nagyérdemü közönség szives pártfogásába ajánlja

A Központi Szálloda szövetkezet igazgatója.

1681

Társasestélyekre, multságokra, nagy díszterem-villanyvilágítás és gőzfűtéssel áll rendelkezésére a n. é. közönségnek.

Versenyképes, jó munkáért kiállítási nagy és ezüst érem Arad, Temesvár.

Bertini legmagasabb kitüntetés művészeti munkáért: Díszoklevél és aranyérem keresztrel.

Legszebb és legkedvesebb karácsonyi és újévi ajándék egy élethü szép fénykép,

melyeket mindenféle minőségben, ugymint albumin, platin, chlor, bronzozüst és szénnyomatu papirookra, a legkisebb képtől egész eletnagyságig.

Gyermek-fölvételekre külön egész új berendezés csinos kiállítással készül

Klapok Alajos

Arad legnagyobb és legjobb névnek örvendő fényképezési műtermében.

Templom-utca, Minorita-palota-udvarában jobbra.

Kérem üzletemet más czéggel össze nem téveszteni.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyából.

Nagy karácsonyi vásár!

KILÉNYI R. ÉS REICH J.

Színház-épület, a 13 vértanu szoborral szemben.

Rendkívüli mélyen leszállított árak mellett
nagy karácsonyi vásár

van rendezve, mely a legdusabb választékot nyújtja.

A verseny nélküli olcsó áraknál fogva

karácsonyi ajándékokra

alkalmasak, s ezennel meghívjuk az igen tisztelt közönséget.

Tisztelettel kérünk a czégre ügyelni.

Karácsonyi vásár.

KILÉNYI R. ÉS REICH J.

Színház-épület, a 13 vértanu szoborral szemben.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyából.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítványának két helye megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Pályázhat az aradi főgymnasium bármely osztályba járó tanulója, ha Aradvárosi, vagy megyei lakos fia, s ha tanulmányai felébből jeles, másik felébből pedig jó osztályzattal bír.

Az árvák, azok után a szegény sorsú szülők gyermekei elsőbbséggel bírnak.

A pályázati kérvények hozzám 1897. évi január hó 2-ig benyújtandók.

Aradon 1896. évi november hó 3-án

Salacz

kir. tanácsos
polgármester.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Aradon.

26939/l. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Radna állomásunkon szervezendő osztálymérnökségnél 1897. évi január hó 1-re egy irodaszolgái állás essz betöltendő, melylyel 250 frt, évi fizetés, 60 frt, lakbér és szolgálati egyenruha évezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal elátott altisztek ezen állás betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. érte mében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat a melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg nem haladó koron és ép: egészséges testalkaton kívül a magyar írás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá magyar honosságuk okmányilag igazolandó — következő czim alatt: «A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon» egkésőbb folyó évi december hó 15-ig terjesszék be, minthogy az ezen határnapon túl, vagy jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az igazolványos kiszolgált katonai altisztek pályázati kérvényei melékleteikkel együtt befyegmentesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogosító igazolvánnyal elátott azon közös hadseregbeli, haditengerészeti és honvédségi kiszolgált katonai altisztek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül lépnek át szolgálatunkba, véglegesítésük esetében és ha átépésükkor 45-ik életévüket még nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük az aapszabályszerű utánfizetés befizetése mellett nyugdíjjogosult idejükbe beszámíttatik.

Aradon, 1896. november hó 29-én.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

HAJEK ANTAL

üveg és porcellán kereskedésébe

Arad, üveg udvar, Forray-utca 7. szám alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni
ujjonnan érkezettárúimra,
melyek olcsóságuk és szélszerűségük végett igen alkalmasak

karácsonyi és ujévi ajándékoknak.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kérve maradtam

Kiváló tisztelettel

HAJEK ANTAL,

Arad, üveg udvar.

1875

Telefon szám 247.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyából.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyából.

Pontos kiszolgálás.

S
N
O
D
I
O
S
T
A
R
A
D
I
K
I
R
A
L
M
A
S
A
G
A
R
A
D
I
K
I
R
A
L
M
A
S
A
G

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélekzés, tüdővész, továbbá áltaános és gyomorgyengességrel legjobb sikerrel használják.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti meltea.

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Aradon: Gutori Földes Kelemen gyógyszerészertárában. 1602

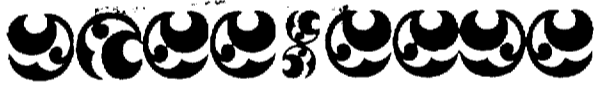
3389/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 700 ft. évi tisztí fizetéssel kapcsolatos irodai segéd tiszt állás üresedésbe jövén azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883 év I. t. cz. 19 §-ában előirt minősítéssel bírnak ezennel felhívom, hogy pályázati kérvényüket 1897 évi január hó 10-ig hivatalomhoz benyujtsák.

Aradon 1896. évi december hó 12-én

Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

Magyar királyi államvasutak üzletv. Aradon.

27271-I szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt üzletvezetőség területén, a pályafentartásnál 1897 évi január hó 1-vel betöltendő két műszaki díjnoki állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állások mindegyikével utólagos havi részletekben főyosítandó 2 frt. napidij élvezete van egybekötve.

Pályázók okmányilag igazolni tartoznak, hogy 18-ik életévüket meghaladták; magyar honpolgárok és a hivatalos magyar nyelvet őszóval és írásban bírják; feddhetlen előéletűek; pályatorvos által bizonyított ép és egészséges testalkattal bírnak.

Minősítés tekintetében az oklevéllel még nem bíró végzett műegyetemi hallgatók, valamint azok is elsőbbséggel bírnak, kik műszaki rajzoló minőségben már alkalmazva voltak s epről megfelelő szolgálati bizonyítványt mutatnak be.

Magára a kérvényre 50 kr, a bélyeggel még el nem látott mellékletekre pedig egyenkint 15 kr. bélyeg teendő.

Felhívjuk a pályázni óhajtókat, hogy ez iránti kérvényüket kellően felszerelve, a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségéhez legkésőbb folyó évi december hó 20-ig nyujtsák be, minthogy később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Aradon, 1896. december hó 2-án.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

A közeledő

karácsonyi és ujévi ünnepek,

valamint az előrehaladott évad miatt bátorkodunk

divat-, kézmű-, rövidáru-, norinbergi- és fehérnemű-üzletünkre

a nagyérdemű közönség, valamint igen tisztelt vevőink szives figyelmét föl hívni. — Raktárunkon, mely nevezett szakba vágó cikkekkel dusan föl van szerelve, állandóan nagy választékot tartunk alatt következő cikkekkel, s úgy előnyös összeköttetések, mint általánosan ösmert szolid üzletelvények, mely szerint főtörekvésünk kevés haszon mellett nagy forgalmat elérni, azon kellemes helyzetbe juttatnak üzletünkben összes árukat

olcsóbban mint bárhol

szolgálhatni és pedig:

Női ruhaszövetek, lodenok, flanelok, casánok, cheviottok, fekete alapin és ternók, vreppek a legfinabttól a legolcsóbbig. — Valódi szintartó barchettek és voilok. Legjobb gyártmányu vászon, chiffon, canavászok, asztalneműek és törülközők, ágy garnitúrák függönyök és szőnyegek, paplanok, berliner, posztó, selyem, plüsch, chenilia kendők és sálak, női, férfi és gyermek harisnyák és keztyűk, trico ingek és nadrágok, fiu és gyermekruhák, kalapok, sapkák, szörme galérok, muffok, férfi, női és gyermek fehérneműek, szalagok, csipkék és virágok, illatszerek, szappanok, pipere tárgyak, esőernyők, gallérok, kézelők, nyakkendők, pénz- és dohánytárczák, evészközök, kötő- és horogoló pamutok és selymek, bajusz-, fog-, fej-, köröm és ruha-kefék, zsebkések, utazóeszközök, valamint férfi és női szabókelekek és még számtalan itt fel nem sorolt s a női és férfi divat, kézmű, rövidáru, norinbergi és fehérnemű szakba vágó összes cikkek.

Midőn üzletünket újból b. figyelmükbe ajánljuk, s a n. é. közönségnek eddig irántunk tanúsított szives pártfogását megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, úgy továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk.

KILÉNYI C. és TARSA,

ARAD, Andrassy-tér 20. (Aréna-épület.)

A „Kék golyó”-hoz.

A nagyenyedi kir. országos fegyintézet harisnyakötőgyár egyedüli képviselője Arad és vidéke részére. 1670

CSAKIS a „JOKEY”-nál

Aradon, Andrassy-tér 15. sz.

a „Nádor szállóval” szemben

lehet a legszebb és legizlésteljesebb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyakat

beszerezni.

U. m. albumok, íromappák, képkeretek, ékszer és varró-dobozok, pelusch, bőr és tüvegőró- és dohányzó készletek, ezüst foggantus sétatobok, bőr és celoloid, pénz- és szivartárczák, bronz disz asztalkák, háromrétű tükrök, írókészletek stb. s számtalan e szakmához tartozó diszmutárgyak.

Nagy választék

gyermekjátékokban.

A vevők kényelmére az üzletben minden tárgy nyitva.
Becsés pártfogásért esdve kiváló tisztelettel!

KOCIZKY M.

1896!

évben is ARADON

a legdiszesebb

karácsonyi ajándékok

a bölcsőtől kezdve a legmagasabb életkorig

Maresch Gyula

üzletében

most nem a vértanu szobor közelében,
hanem Atzél Péter- és Zrinyi-utca sarkán,

a színház főbejáratával szemben, 1680

a hol postai megbízások a leglekisebbitesebben eszközöltetnek és költségek nem számittatnak.

Még csak néhány napig.

Huzás már 1896. deczember hó 28-án.

Magy. kir. jótékonyczélu

államsorsjáték

főnyeremény 60,000 frt.

Az összes nyeremények összege 160,000 forint.

Sorsjegyek á 2 frtért kaphatók a lottó igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, féleület), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldenél, valameny lottó, sós és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi «Merkur» nál es minden városban és nevzetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyá ruló közegnél.

Budapesten, 1896. október hó 4-én.

Magy. kir. lottó-igazgatóság.

Tömör arany jeggyürüim 3 frttól feljebb.

Karácsonyi ajándékok

ajánlom rendkívül diszes választékú

ékszer-, arany-, ezüst- és zsebóra- raktáramat
csodálatos olcsó áron

a nagyérdemü közönség szives figyelmébe és kérem nagyérdemü látogatásával megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Weinberger Ferencz,

Arad, Andrássy-tér, a «Központi szálloda» palotájában.

1665

Minden tárgy a m. kir. fő-fémjelző-hivatal által hitelesítve.

Minden tárgy irásbeli jótállás mellett adatik el.

Újdonságok, alkalmi ajándékok.

Esketési és bál i
meghívókat, tánczrendeket,
ujévi és alkalmi üdvözlő-kártyákat és különféle kisebb-nagyobb
nyomtatványokat
diszes és legizlésebb kiállításban igen olcsón készít az
„Aradi nyomda részvénytársaság”
(Csanádi vasut palotájában.)

26938/1896.

Pályázati hirdetmény.

A m. m. kir. honvédelmi Miniszteriumnak 67801/96 szám intézvénye nyomán ezennel közhurré tétetik hogy háboru idején a katonai élelmező tisztviselőknék, beálló nagyobb szükséglet fedezhetése céljából és hogy a mostani élelmező szolgálatra alkalmas egyének a népfelkelésről szóló 1886. évi XX. t. cz. 9 §-a értelmében már békében kijelölhetők legyenek: a népfelkelő kötelezettségben álló azon állampolgárok, kik népfelkelő kötelezettségüket háboru idején élelmező tisztviselői minőségben óhajtkák teljesíteni ezen hadi szolgálatra már békében megfelele ő kiképzést nyerhetnek, ha arra önként jelentkeznek.

A felvételi feltételeket tartalmazó részletes pályázati hirdetmény a városi levéltárban I 51/1893, irattári jel a att van elhelyezve, hol azt az érdekeltek betekinthezik.

Arad, 1896. november. 25.

A városi tanács.